

زبان سبز

۲۰۸۹۸۷۹

علی بی

www.ketab.ir

سرشناسه	: علی ربیع ، ۱۳۴۷ - Rabi, Ali
عنوان و نام پدیدآور	: زبان سبز / علی ربیع
مشخصات نشر	: تهران، ناظری، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	: ۲۰۱ ص: ۱۴×۵/۲۱
شابک	: ۶۰۰۰۰ ریال / ۶۰۳۲-۷۴-۰۰-۹۷۸-۶۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: شعر فارسی - قرن ۲۱
موضوع	: Persian poetry -- ۲۰th century
رده بندی کنگره	: PIR۸۳۴۵:
رده بندی دیویی	: ۶۲/۸۵۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۵۳۰۲۴

انتشارات ناظری

شاعر: علی ربیع

حروف نگاری: فاطمه اسماعیل جماعت

چاپخانه: صدف

لیتوگرافی: صدف

ر حافی: صدف

نو: چاپ اول: ۱۳۹۸

شماره ۳: ۱۰ عدد

قیمت: ۶۰۰۰ (تومان)

شماره استاندارد بین المللی کتاب (یک دوره):

International Standard Book No. (ISBN):

۹۷۸-۶۰۰-۶۰۳۲-۷۴-۰۰

حق چاپ محفوظ است.

فهرست مطالب

۱- حکایت عشق	۲۲- همراز	۶۳- نبض تاریک	۹۴- باغ انگور
۲- افول	۳۳- دیروز تا فردا	۶۴- هفت قدسی	۹۵- نیرنگ
۳- شب یک بام	۳۴- باز هم	۶۵- ساده	۹۶- منادی
۴- ناشناخته	۳۵- آن طرف	۶۶- میان من و تو	۹۷- رابطه
۵- عزلت	۳۶- آمد	۶۷- شکرانه	۹۸- هی یا هو
۶- اندیشه	۳۷- تک شاخ یاس	۶۸- مراقبه	۹۹- سپید کاغذی
۷- شوق وصال	۳۸- باران	۶۹- نیم برتر	۱۰۰- کجایی؟
۸- تقدیر	۳۹- نشانه ها	۷۰- سیاه و سفید	۱۰۱- انسان برتر
۹- بوس	۴۰- بالا و پست	۷۱- وهم	۱۰۲- گزاره ها
۱۰- امید	۴۱- گمشسته	۷۲- سنت آبایی	۱۰۳- نوروز
۱۱- نی	۴۲- جمع ارواح	۷۳- حضور	۱۰۴- پاسخ
۱۲- آوای درون	۴۳- مولود جنون	۷۴- غمگانه	۱۰۵- مجال
۱۳- رمای عشق	۴۴- ماتم	۷۵- پلک	۱۰۶- تهاجم
۱۴- برتر	۴۵- هیچ	۷۶- سکوت	۱۰۷- باور کن
۱۵- ره آورد	۴۶- فریاد آرزو	۷۷- ناشناس	۱۰۸- زهر آگین (۱)
۱۶- شوریده	۴۷- طبعش قلب خیال	۷۸- خدای نزدیک	۱۰۹- زهر آگین (۲)
۱۷- نموداروی خیال	۴۸- آینه دل	۷۹- اختلاف مرتبه	۱۱۰- زهر آگین (۳)
۱۸- راه جنون	۴۹- سوگند هم	۸۰- ایجاز	۱۱۱- مترسک
۱۹- عشق و حقارت	۵۰- ای نیمه روز	۸۱- باور	۱۱۲- ای کاش
۲۰- در سوگ بیابان	۵۱- شاید	۸۲- گوهر اشک	۱۱۳- مرز آشنا
۲۱- به سوی نور	۵۲- نا آسوده	۸۳- بد و خوب	۱۱۴- زندانی
۲۲- نزدیک دور	۵۳- سرزمین آرزوهای من	۸۴- بچ	۱۱۵- کودک
۲۳- در نیمه راه شب	۵۴- انگاره	۸۵- طلعه آتشی	۱۱۶- شکفتنی
۲۴- گمشده	۵۵- بالایی بلند	۸۶- رهگذر	۱۱۷- امید
۲۵- گریز	۵۶- روزن نور	۸۷- باغ غایت	۱۱۸- زندگی
۲۶- کوچ	۵۷- بی نیاز	۸۸- تصویر	۱۱۹- کفرانه
۲۷- یادواره	۵۸- سمت بی نیاز	۸۹- دوست	۱۲۰- شادباش
۲۸- زندانی	۵۹- صدای روشن	۹۰- غسل تطهیر	۱۲۱- آن گنه
۲۹- و چه تنها	۶۰- در مسیر عشق	۹۱- پرنده	
۳۰- جنبش	۶۱- کیمیا	۹۲- آن پریش	
۳۱- شقایق	۶۲- کابوس	۹۳- کلام خاموش	

مجموعه حاضر که طی ۲۲ سال فراهم آمده، پیوند چندانی با من امروز ندارد؛ اگرچه لایه‌لای تک‌تک عبارت‌های آن، بخشی از وجودم را باقی گذاشته‌ام. این بیگانگی البته نمی‌دانم از کجاست؟ فقط احساس می‌کنم نوعی التهاب و بی‌قراری در هر وهله مرا ربوده و بازگردانیده است. می‌دانم حرف تازه‌ای نیست اگر بگویم بیش از آنکه به ماهیتی تحت عنوان شعر فکر کرده باشم، سعی در ابراز این حس بی‌قراری داشته‌ام که گریبانم می‌گرفت. این ابراز احساس، یا شاید بهتر است بگویم بیان تجربی ادراک ذهن، هم منشاء درونی دارد و هم بیرونی. بُعد درونی اش انتزاعی و بُعد بیرونی آن مادی یا واقعی است، اما از آنجا که زبان شعر یکباره از عمق سکوت و با ماهیتی بی‌زمان و بی‌مکان پدیدار می‌شود، برای ادراک زمانی و مکانی با دشواری کرد. اینکه نمی‌دانیم چرا باید می‌گفتیم و چرا اینگونه باید می‌گفتیم، ولایتی هستند که در گذر زمان به پاسخ‌های گوناگونی می‌رسند؛ و این یعنی نداشتن چار و رب زمانی بر پدیده‌ای بی‌زمان، و اگر ملاک تشخیص و قضاوت درستی وجود داشته باشد باید از این دریچه باشد: اینکه شاعر در معماری کلمات تا چه حد به خوشتی‌ی‌زمان خویش نزدیک شده است.

موضوع دیگر تخیل است. شعر زائیده تخیل است، البته تخیل نه به معنای عامیانه که مترادف خیال‌پردازی می‌شود، بلکه تخیل به معنای پر زدن ذهن به مرزهای آرمانی حقیقت که الزاماً در جهان واقعی انسانی حضور ندارند. این جهان واقعی انسانی - جهانی که انسان به دست خود ساخته و بر جهان هستی

تحمیل کرده است - اوضاع از این نیز وخیم‌تر است. در این جهان انسانی، ماهیتی کاملاً متضاد با آنچه شاعر در تخیل خویش می‌بیند بسیار پسندیده و متعارف می‌شود. پس شاعر - و شاید هنرمند به معنای خاص کلمه - در فضای چالش قرار می‌گیرد. اما ضدیت کار شاعر نیست، چراکه روح خصومت با کلام شاعرانه منافات دارد. این است که شاعر با به تصویر کشیدن آنچه باید باشد به جنگ آن چیزی می‌رود که نباید باشد. بدیهی است جهان برپایه همین چالش‌ها آشکار است و این چالش هم مراتبی دارد به وسعت تمام خلقت. در هر مرتبه الهام نیاز به تجربه کردن، حکم جهان واقعی است و گذر کردن به مرتبه دیگر، حقیقت است؛ این تغییر و تحول در جهان واقعی حاصل نمی‌شود مگر به مدد تخیل. در این حیرت‌انگیز است که انسان به ابعاد حقیقی خویش دست دراز می‌کند. با اراده می‌راند و با پارسا باقی می‌ماند تا آنجا که هر زمان برای بازگشت تنها اشاره‌ای از چهره واقعی کافی است.

و اما اشعار این دفتر. اولاً، اشعاری که به ذهن من می‌رسد و شاید بعد از مدتی برای خواننده این دفتر آشکار می‌شود، تغییر سبک گفتاری اشعار - عروضی، نو و سپید است. در این باره باید بگویم که هیچ‌گاه نخواسته‌ام نگاه تعصبی به هیچ قالب وزنی داشته باشم و در هر زبان، هر حال درونم حرف زده‌ام. دوم اینکه، تمام قطعات تاریخ خورده‌اند و توالی زمانه آنها کاملاً رعایت شده است. اهمیت این کار برای من این است که این تکه‌ها را آنچنان که اتفاق افتاده کنار هم داشته باشم تا ببینم در انتها به تصویر واحدی می‌بجامد یا نه. تنها امید من آن است که توانسته باشم - در تمام این تغییر قالب‌ها - ارتباط آشکاری با مخاطب خود برقرار کرده باشم. بزرگترین اصل همین برقراری رابطه

است، صرفنظر از اینکه تعابیر خوانندگان به ذهنیت ادراکی سراینده نزدیک باشد یا نباشد. شعر هنری است که ابزار قدرتمندی چون زبان دارد و هنر محورپذیر نیست، بلکه پدیده‌ای است دارای ابعاد گسترده. زبان نیز در همین راستا ابعادی دارد به گستردگی حوزه تخیل بشر. با این تعاریف، روشن است که می‌توانیم خواننده یک قطعه شعر را خالق دوم اثر - بعد از سراینده - بدانیم و به گستردگی فضای نقد ادبی اعتقاد داشته باشیم.

علی ربیع

۱۳۸۷/۶/۳

